

Svar – kompletterande redovisning åtgärder med anledning av Länsstyrelsens tillsyn 2020

Ärendebeskrivning.

Länsstyrelsen har den 10 och 18 september 2020 genomfört inspektion enligt 19 kapitlet 17§ föräldrabalken och 20§ förmyndarskapsförordningen. Resultatet av granskningen har redovisats i protokoll den 26 oktober 2020. Alingsås kommuns överförmyndarnämnd beslutade 15 december 2020 § 17 en redovisning av åtgärder som vidtagits och en handlingsplan för fortsatt arbete.

Länsstyrelsen har 2021-03-24 begärt en kompletterande redovisning.

Länsstyrelsen ombeder överförmyndarnämnden att komplettera redovisningen med följande uppgifter:

- Hur ser nämnden på situationer när då det förekommer sammanblandning av huvudmannens och gode mannens medel? Vad är sammanblandning enligt nämndens uppfattning? Hur hanteras sådana situationer? Leder detta till anmärkning vid granskning av årsräkningar eller till några andra åtgärder? Hur dokumenteras det i akten att nämnden vid granskning uppmärksammat sammanblandning? Hur följs sådana situationer upp? Finns det rutiner där sådana situationer berörs? Bifoga dessa i så fall.
- Finns det skriftliga rutiner för granskning av årsräkningar? Bifoga dessa i så fall.
- För det fall några skriftliga rutiner inte finns eller om det inte framgår av rutinerna beskriv i vilka fall som granskning föranleder korrigeringar respektive anmärkning. Föranleder korrigeringar eller anmärkning någon ytterligare åtgärd? Påverkar korrigeringar eller anmärkning bedömningen i vilken granskning (ex djup-/basgranskning) som ska genomföras nästkommande år?
- Bifoga den nya mallen för granskningskommentar som har tagits fram

Komplettering överförmyndarnämnden:

Hur ser nämnden på situationer då det förekommer sammanblandningar av huvudmannens och gode mannens medel?

- Att det är en otillåten handling. Det finns olika omständigheter kring sammanblandning som kan skilja sig åt och att det därför krävs olika hantering av de situationer som uppstår.

I takt med att samhället ändras och allt mer kontanthantering försvinner och ersätts med kort-handel, swish-betalningar och e-handel och att det krävs e-legitimation för inköp och avtalstecknande uppstår nya situationer.

Vad är en sammanblandning enligt nämndens uppfattning?

-En sammanblandning uppstår när huvudmannens och ställföreträdarens ekonomier blandas samman och att detta är en otillåten handling. Ett exempel är om ställföreträdaren betalar en av huvudmannens räkningar från sitt eget konto.

Ett undantag från detta är när huvudmannen bor i samma hushåll som ställföreträdaren. Under dessa förhållanden är det en omöjlig situation att inte sammanblanda sina ekonomier. Handläggarna upplyser om detta och då får ställföreträdaren ansöka om förenklad årsräkning istället. Detta innebär att handläggarna inte granskar huvudmannens utgifter då hushållet är delat. Handläggarna begär in årsbesked gällande inkomster, samt årsbesked från bank för att säkerställa att inte huvudmannen betalar mer än tillbörligt.

Hur hanteras sådana situationer?

-En sammanblandning sker oftast när exempelvis gode mannen lägger ut pengar för ett inköp för huvudmannens räkning. Se ovan exempel och de situationer en ställföreträdare kan ställas inför kring förändringar i samhället.

I de fall där dylikt sker är det numera vanligt att gode mannen redogör för detta i sin redovisning. I de fall det tydligt går att följa uttag och insättning och att handläggarna kan konstatera att huvudmannen inte lidit någon skada påtalar handläggarna att det inte är en tillåten handling och att det inte får ske fortsättningsvis. I dessa fall sker ingen anmärkning.

I de fall där gode man har överfört pengar till sitt konto och att det inte finns någon förklaring begär handläggarna in yttrande och kompletterande verifikat. Beroende på svar och eventuella kompletteringar, så leder detta till anmärkning eller ett påtalande eller entledigande. Ställföreträdaren ska även föra tillbaka pengarna till huvudmannens konto.

Leder detta till anmärkning vid granskning av årsräkningar eller till några andra åtgärder?

Det beror på, och återigen så är svaret att handläggarna får ta ställning i varje enskilt fall. Det kan innebära påtalande eller anmärkning. Det kan även leda till en fördjupad årsgranskning.

Hur dokumenteras det i akten att nämnden uppmärksammat sammanblandning?

-Detta har tidigare noterats i årsräkningen, men från och med 2021 så finns det en checklista som handläggarna använder och kan göra noteringar i. Har det skett någon sammanblandning kommer handläggarna att begära in ett yttrande av ställföreträdaren om sammanblandningen inte har förklarats på ett godtagbart sätt i redovisningen.

Detta följs upp genom en granskningskommentar eller anmärkning på årsräkning och det kommer då att dokumenteras i akt genom att handlingen skickas till god man för yttrande

Hur följs sådana situationer upp?

-Detta följs upp vid nästa årsräkning. Inför 2022 kommer föregående års checklista att finnas i akten och vara en del i uppföljningen. På så sätt så kan handläggarna på ett tydligare sätt följa upp föregående år. Om en ställföreträdare har fått anmärkning ett år så granskas den mer djupgranskande nästkommande år.

Finns det skriftliga rutiner för granskning av årsräkningar? Bifoga dessa i så fall.

Det finns en checklista om ligger till grund för granskningen.

I det pågående arbetet med Lerum, så pågår arbete med att ta fram en handbok, som förtydligar rutiner för granskning av årsräkningar inför 2022.

För det fall några skriftliga rutiner inte finns eller om det inte framgår av rutinerna beskriv i vilka fall som granskning föranleder korrigeringar respektive anmärkning. Föranleder korrigeringar eller anmärkning någon ytterligare åtgärd? Påverkar korrigeringar eller anmärkning bedömningen i vilken granskning (ex djup-/basgranskning) som ska genomföras nästkommande år?

Se ovan.

I de fall ställföreträdaren under året inte har korrigerat sammanblandningen, kan det föranleda en anmärkning efter yttrande. Om en ställföreträdare vid flera tillfällen fått korrigeringar, noteringar, kommentarer och /eller anmärkning kan det leda till att handledaren gör en utredning om byte av god man. Detta kan leda till en diskussion om att ställföreträdaren ska entlediga sig eller att överförmyndarnämnden entledigar ställföreträdaren. I de fall nämnden kan konstatera att en god man missbrukar eller försummar sitt åtagande ska anmärkningen leda till utredning och utbyte av god man. Anmärkningen ska i så fall kunna härledas till en konkret handling och kostnad för huvudmannen.

Bifoga den nya mallen för granskningskommentar som har tagits fram

Den nya mallen för granskningskommentarer bifogas.

2021-04-22